

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL
KONAČNA ODLUKA O

DOPUŠTENOSTI
Zahtjeva br. 3742/02
Ljubica BAČIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući dana 11. prosinca 2003. godine u vijeću u sastavu:

g. C.L. Rozakis, *predsjednik*,

g. P. Lorenzen,

g. G. Bonello,

gđa F. Tulkens,

gđa N. Vajić,

g. E. Levitis,

gđa S. Botoucharova, *suci*

i g. S. Nielsen, *zamjenik tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 22. prosinca 2001. godine,

uzimajući u obzir djelomičnu odluku od 17. listopada 2002. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena Vlada i odgovor na očitovanje koji je podnijela podnositeljica zahtjeva,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, gđa Ljubica Bačić, je hrvatska državljanka, rođena 1931. godine i živi u Splitu. Pred Sudom ju zastupa g. Anto Nobilo, odvjetnik iz Zagreba. Tuženu Vladu zastupa njezina zastupnica, gđa Lidija Lukina-Karajković.

A. Okolnosti predmeta

Činjenično stanje predmeta se, prema navodima stranaka, može sažeti kako slijedi.

Dana 23. prosinca 1991. godine kuća podnositeljice zahtjeva u Špišić Bukovici, Hrvatska, opljačkana je i minirana.

Dana 31. listopada 1994. godine podnositeljica zahtjeva je podnijela Općinskom sudu u Virovitici tužbu protiv Republike Hrvatske radi naknade štete, u svezi s uništenjem njezine kuće.

Dana 17. siječnja 1996. godine Hrvatski sabor je donio izmjenu Zakona o obveznim odnosima kojom je propisano da se prekidaju svi postupci radi naknade štete nastale uslijed terorističkih akata do donošenja novog zakona o tome, i da se prije donošenja tog novog zakona ne mogu tražiti naknade šteta za terorističke akte.

Zakon je također postavio obvezu Vladi da, najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu tog Zakona, podnese Hrvatskom saboru poseban zakon koji uređuje odgovornost za takve štete.

Dana 7. veljače 1996. godine sud je prekinuo postupak prema naprijed navedenom zakonu.

Dana 14. srpnja 2003. godine Hrvatski sabor je donio Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija (Narodne novine, br. 117/2003 od 23. srpnja 2003.).

B. Mjerodavno domaće pravo

Mjerodavni dio Zakona o obveznim odnosima glasi kako slijedi:

Član 180.(1)

«Za štetu nastalu smrću, tjelesnom povredom ili oštećenjem odnosno uništenjem imovine fizičke osobe uslijed akata nasilja ili terora te prilikom javnih demonstracija i manifestacija odgovara...zajednica čiji su organi po važećim propisima bili dužni spriječiti takvu štetu.»

Mjerodavni dijelovi Zakona o izmjeni Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 7/1996) glase kako slijedi:

Članak 1.

«U Zakonu o obveznim odnosima ("Narodne novine", br. 53/91, 73/91. i 3/94.) članak 180. briše se.»

Članak 2.

«Postupci za naknadu štete pokretni po odredbama članka 180. Zakona o obveznim odnosima, prekidaju se.»

Postupci iz stavka 1. ovoga članka nastaviti će se nakon što se donese poseban propis kojim će se urediti odgovornost za štetu nastalu uslijed terorističkih akata.»

Mjerodavni dio Zakona o parničnom postupku propisuje:

Članak 212.

“Postupak se prekida:

...

6) kad je to drugim zakonom određeno.”

Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija iz 2003. propisuje, *inter alia*, da će Republika Hrvatska nadoknađivati štete koje su rezultirale tjelesnim ozljedama, oštećenjem zdravlja ili smrću. Sve materijalne štete mogu se utužiti prema Zakona o obnovi.

Mjerodavni dijelovi Zakona o obnovi (Narodne novine, br. 24/1996, 54/1996, 87/1996 i 57/2000) propisuju, *inter alia*, da će se sredstva za obnovu odobriti osobama čija je imovina uništena u ratu. Zahtjev se podnosi Ministarstvu za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

PRIGOVOR

1. Podnositeljica zahtjeva prigovara prema čl. 6. st. 1. Konvencije da je bila lišena svog prava na pristup sudu jer su izmjene Zakona o obveznim odnosima spriječile domaće sudove u odlučivanju o osnovanosti njezine tužbe za naknadu štete.

PRAVO

Podnositeljica zahtjeva prigovara prema čl. 6. st. 1. Konvencije da nije imala pristup sudu u odnosu na svoju građansku tužbu za naknadu štete jer je postupak koji je ona pokrenula prekinut prema Zakonu iz 1996. godine. Ona se poziva na čl. 6. st. 1. Konvencije, mjerodavni dijelovi kojeg glase kako slijedi:

“1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ..., svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni sud, pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj.”

a. Vlada je prvo tvrdila da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva jer nije podnijela prijedlog za ocjenu ustavnosti predmetnog zakona.

Podnositeljica zahtjeva je tvrdila da se postupak ocjene ustavnosti određenog zakona pred Ustavnim sudom smatra pokrenut samo ako Ustavni sud nakon preliminarnog ispitivanja prijedloga, odluči usvojiti ga. Prema tome, iako je mogla podnijeti prijedlog izravno Ustavnom sudu, formalno pokretanje postupka ovisi o kasnijoj slobodnoj ocjeni. Nadalje, nekoliko drugih osoba u istom položaju kao i podnositeljica zahtjeva podnijelo je prijedlog za ocjenu ustavnosti predmetnog zakona, ali Ustavni sud još nije odlučio o tim prijedlozima.

Prema mišljenju podnositeljice zahtjeva nema domaćeg pravnog sredstva kojeg bi ona trebala iscrpiti u odnosu na svoj prigovor da je bila lišena svog prava na pristup sudu.

Sud podsjeća da je u predmetu Crnojević, u sličnim okolnostima, smatrao da prijedlog za ocjenu ustavnosti predmetnog zakona ne predstavlja pravno sredstvo koje bi trebalo iscrpiti (vidi *Crnojević protiv Hrvatske* (odl.), br. 71614/01, 29. travanj 2003.). Sud ne vidi razlog za odstupanje od te odluke u ovom predmetu.

Slijedi da prigovor podnositeljice zahtjeva ne može biti odbačen zbog neiscrpljenosti domaćih pravnih sredstava.

b. Alternativno, Vlada je pozvala Sud da zaključi da zahtjev ne predstavlja nikakvu povredu članka 6. st. 1. Konvencije. S tim u svezi Vlada je navela da je podnositeljica zahtjeva imala pristup sudu jer je pokrenula građanski postupak radi naknade štete pred Općinskim sudom u Virovitici. Činjenica da je sud bio prekinuo postupak prema Zakonu iz 1996. godine nije utjecala na pravo podnositeljice zahtjeva na pristup sudu jer je postupak bio prekinut samo privremeno. Kada je u srpnju 2003. godine donesen novi zakon podnositeljica zahtjeva je ponovo imala pristup sudu.

Podnositeljica zahtjeva je tvrdila da je produženo razdoblje u kojem joj nije bilo omogućeno da domaći sudovi odluče o njezinoj građanskoj tužbi povrijedilo njezino pravo na pristup sudu. Ona se poziva na presudu *Kutić* (vidi *Kutić protiv Hrvatske*, br. 48778/99, ECHR 2002-II).

U svjetlu tvrdnji stranaka, Sud smatra da su prigovorom potaknuta ozbiljna činjenična i pravna pitanja na temelju Konvencije, odlučivanje o kojima bi trebalo ovisiti o ispitivanju merituma. Sud, stoga, zaključuje da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nisu utvrđeni nikakvi drugi razlozi zbog kojih bi ga se proglasilo nedopuštenim.

Iz ovih razloga, Sud jednoglasno

proglašava dopuštenim, bez prejudiciranja merituma, ostatak zahtjeva.

Potpis

Søren NIELSEN
Zamjenik Tajnika Odjela

Potpis

Christos ROZAKIS
Predsjednik